Behandeling met methotrexaat bij een buitenbaarmoederlijke zwangerschap

Uw behandelend gynaecoloog heeft met u besproken dat u behandeld gaat worden met methotrexaat (MTX)
Dat is nodig omdat er bij u sprake is van een buitenbaarmoederlijke zwangerschap.

Wat is een buitenbaarmoederlijke zwangerschap?

Bij een buitenbaarmoederlijke zwangerschap heeft de innesteling buiten de baarmoeder plaats gevonden, bijvoorbeeld in de eileider. De verschijnselen kunnen zijn: verschijnselen van een zwangerschap en later pijnklachten in de onderbuik of schouder en bloedverlies.

Hoe wordt een buitenbaarmoederlijke zwangerschap behandeld?

Om te voorkomen dat de cellen bij een buitenbaarmoederlijke zwangerschap verder gaan groeien, wordt u met cytostatica behandeld. Hiervoor heeft uw gynaecoloog u doorverwezen naar een oncoloog die de behandeling met de cytostatica voorschrijft.

Wat zijn cytostatica?

Dit zijn medicijnen die de celdeling remmen. Snel delende cellen zijn bijvoorbeeld kankercellen, slijmvliescellen, of zwangerschapsweefsel. Er bestaan verschillende soorten cytostatica die voor verschillende vormen van kanker of andere ziektebeelden worden gebruikt. U krijgt het middel methotrexaat (MTX).

azdelta
Uw ziekenhuis.

Deze brochure is laatst aangepast op 23/12/2022 0520 6323-NL

Hoe verloopt de behandeling met methotrexaat cytostatica?

Een verpleegkundige dient methotrexaat toe via een injectie in uw bilspier. U krijgt de injectie éénmalig. Hoeveel injecties u krijgt hangt af van het zwangerschapshormoon (ß HCG) in uw bloed. Het laboratorium controleert of en hoeveel van dit hormoon in uw bloed aanwezig is. De oncoloog meldt u voor de behandeling met methotrexaat aan bij de dagbehandeling oncologie. Dit betekent niet dat u kanker heeft. Maar methotrexaat mag niet door iedereen worden gegeven. Op de dagbehandeling oncologie werken verpleegkundigen die hiervoor zijn opgeleid. U krijgt van de gynaecoloog de afspraken mee en ook de controleafspraken voor na de toediening. U krijgt dan ook formulieren om bloed te laten prikken voordat u naar de afspraak bij de gynaecoloog gaat.

Zijn er bijwerkingen?

Cytostatica hebben niet alleen invloed op het zwangerschapsweefsel, maar ook op gezonde cellen. Daarom kunnen er bijwerkingen ontstaan, die gelukkig ook weer verdwijnen. Sommige mensen hebben meer last van bijwerkingen dan anderen. De ernst van de bijwerkingen heeft niets te maken met het resultaat van de behandeling. Als u veel last heeft van de bijwerkingen, mag u daaruit niet op voorhand opmaken dat de behandeling een goed effect heeft. Of omgekeerd: merkt u er weinig van, dan wil dat niet zeggen dat de medicijnen geen invloed hebben.
U zult normaal gezien weinig hinder ondervinden gezien de lage dosis die wordt gebruikt en het beperkt aantal toedieningen.

De mogelijke bijwerkingen zijn:

- **Moeheid**
  U kunt zich wat sneller moe voelen. Probeer hieraan toe te geven en neem voldoende rust.
- **Misselijkheid, braken, slechte eetlust**
  Probeer, verdeeld over de dag, kleine hoeveelheden te eten. Hebt u geen eetlust? Eet dan iets waar veel voedingsstoffen in zitten. Gebruik altijd voldoende vocht (1,5 - 2 liter). Bij misselijkheid kan de arts u een middel voorschrijven tegen misselijkheid. Ook cola drinken kan helpen.
- **Last van uw mond**
  Probeer dit te voorkomen door uw mond goed te verzorgen. Dit houdt

in 4 maal daags uw tanden poetsen met een zachte borstel . U kunt ook kiezen voor chloorhexidine 0,12% om uw mond te spoelen. Bij veranderingen of problemen raden wij u aan contact op te nemen met de verpleegkundige of uw arts. Dat kunnen problemen met het mondslijmvlies zijn, maar ook bij andere zaken die u niet vertrouwt neemt u contact met ons op.

- **Invloed op de huid**
  Soms kan uw huid wat droog worden of verkleuren. Gebruik bij een droge huid extra bodylotion. Voorkom direct zonlicht.
- **Diarree**
  Sommige patiënten krijgen last van diarree. Als dit langer dan een week aanhoudt, moet u contact opnemen met het ziekenhuis.
- **Ogen**
  Sommige patiënten krijgen als gevolg van de kuur oogklachten, meestal een branderig gevoel. Uw behandelend arts kan hier iets tegen voorschrijven.
- **Invloed op menstruatie en seksualiteit**
  Cytostatica kunnen veranderingen teweegbrengen in het verloop van de menstruatie. Tijdens de kuur blijft geslachtsgemeenschap mogelijk. Het kan zijn dat u tijdens de behandeling minder of geen zin heeft om te vrijen.
- **Invloed op het beenmerg**
  In het beenmerg worden verschillende soorten bloedcellen gemaakt. Witte bloedcellen, bloedplaatjes en rode bloedcellen. Cytostatica kunnen de beenmergfunctie beïnvloeden waardoor er tijdelijk te weinig nieuwe bloedcellen worden gemaakt. U zal hier normaal geen hinder van ondervinden.

Leefregels tijdens de kuur

- **Pijnmedicatie**
  Vermijd het gebruik van aspirine en pijnstillers zoals NSAID's (o.a. ibuprofen, voltaren), antibiotica en vitaminepreparaten met foliumzuur. De pijnstiller paracetamol is wel toegestaan.
- **Drink in ieder geval minstens 1,5 liter per dag.**
- **Toilethygiëne**
  Na het plassen moet u de wc goed doorspoelen omdat cytostatica ook via de urine worden uitgescheiden. De wc spoelt u twee keer door

met gesloten deksel. Dit doet u tot en met de derde dag na de kuur. Verwijder eventueel gemorste druppels urine van de wc-bril.

- **Mondhygiëne**
  Poets vier keer daags uw tanden met een zachte borstel. Spoel 4 keer daags met een zoutoplossing of chloorhexidine 0,12% ter vermijding van slijmvliesontstekingen.
- **Zon**
  Vermijd blootstelling aan de zon.
- **Alcohol**
  Vermijd het gebruik van alcohol tijdens de behandeling.
- **Seks en zwangerschap**
  Tijdens de kuur blijft geslachtsgemeenschap mogelijk. De eerste drie maanden na de behandeling mag u niet zwanger worden. Gebruik daarom bij het vrijen een betrouwbaar voorbehoedmiddel tot drie maanden na het toedienen van de MTX en het normaliseren van de serum HCG-waarden.

Aarzel bij problemen niet om contact op te nemen met uw behandelend arts.

Telefoon secretariaat gynaecologie: 051 23 63 96
Algemeen nummer ziekenhuis Roeselare-Rumbeke: 051 23 71 11
Algemeen nummer ziekenhuis Menen: 056 52 21 11